

Namens de CDA-fractie wil ik allereerst mijn grote dank uitspreken aan eenieder die heeft meegewerkt aan de totstandkoming van deze Voorjaarsnota. Ook dank voor de beantwoording van de vele technische vragen en de heldere toelichtingen tijdens de Voorbereidingsronde. Dat vormt een stevige basis voor het debat van vandaag.

Voorzitter, we staan aan het begin van een nieuwe bestuursperiode. De verkiezingen liggen achter ons, het coalitieakkoord is gepresenteerd en morgen wordt het nieuwe college geïnstalleerd. Een nieuwe periode brengt een andere focus met zich mee. Waar vorig jaar ons voornaamste doel nog was om het financiële huishoudboekje ordentelijk over te dragen aan de volgende raad, zijn we nu aan zet om verder te kijken dan enkel het komende jaar.

Als we puur naar de cijfers kijken, zien we wisselende financiële resultaten in de jaren die voor ons liggen. Het welbekende 'ravijnjaar' 2028 tekent zich duidelijk af, en tot en met 2029 lijken we geen zwarte cijfers te schrijven. Daartegenover staat dat 2030 een positief beeld laat zien, en zijn de financiële dalen in de overige jaren gelukkig te overzien. Mocht er in de bedragen niets drastisch wijzigen, dan hebben we in 2030 een sluitende begroting en voldoen we aan de voorwaarden van de provincie. Dit is wat het CDA betreft aanvaardbaar. Het rijmt bovendien met de nadrukkelijke wens van deze raad om scherper te begroten, zodat we onnodige lastenverzwaringen en bezuinigingen kunnen voorkomen.

Over een voorgestelde lastenverzwaring hebben wij echter nog wel een concrete vraag. In deze Voorjaarsnota wordt geopperd om voor het jaar 2027 een OZB-verhoging van 10% voor te stellen. Dit levert een voordeel op van 172 duizend euro ten opzichte van de eerder voorgestelde 7%. Onze vraag aan de wethouder is: kunnen we deze verhoging niet eerst parkeren in afwachting van de mei- en septembercirculaire? En is dit vervolgens nog op tijd te verwerken in de programmabegroting? Wij horen graag de reactie van de wethouder.

Voorzitter, hoewel ik zojuist sprak over een sluitende begroting, moeten we ook realistisch blijven. We weten simpelweg nog niet exact met welke financiële middelen het Rijk over de brug komt. We mogen onszelf dus niet rijk rekenen. We hebben hier met elkaar grote ambities en mooie plannen. Morgen spreken we daar uitgebreid over wanneer het coalitieakkoord op de agenda staat. Maar of we die ambities ook daadwerkelijk kunnen uitvoeren, hangt af van vele factoren, waaronder financiën en ambtelijke capaciteit. Het college zal dit verder moeten uitwerken in het collegeprogramma. Wat voor het CDA vaststaat, is dat wij als raad realistische keuzes moeten maken en gerichte investeringen moeten doen. Die verantwoordelijkheid hebben wij, en die zullen wij als CDA-fractie dan ook volop nemen.

Voorzitter, ik wil namens onze fractie een drietal prioriteiten voor de komende jaren benadrukken. Dit zijn drie speerpunten die wij van groot belang vinden, al omvat het uiteraard niet al onze wensen en ideeën. Voor het totale plaatje kan ik u het coalitieakkoord 'Samen!' van harte aanbevelen.

Ten eerste: de leefbaarheid in onze dorpen en het verenigingsleven. Onze kernen zijn de motor van West Maas en Waal. Het verenigingsleven, de sportclubs, de cultuur en onze vele vrijwilligers vormen het cement van onze samenleving. Het CDA wil dat we blijven bouwen aan vitale dorpen. We willen het verenigingsleven versterken waar dat kan en investeren in een goed vrijwilligersklimaat. We zien namelijk dat het voor veel vrijwilligers steeds ingewikkelder wordt om hun werk te doen. Landelijk beleid demotiveert en belemmert geregeld, terwijl we op lokaal niveau juist ons best doen om het aantrekkelijker te maken. Aan ons als gemeente de taak om oog te houden voor deze problematiek en ondersteuning te bieden zodra er hulpvragen binnenkomen.

Ten tweede: woningbouw. Dit is en blijft een van de meest besproken onderwerpen in Nederland. Met recht, want de opgaven en uitdagingen zijn groot. Het CDA pleit hierbij voor maatwerk per dorp. Onze focus ligt op het bouwen van starterswoningen voor jongeren en nultredenwoningen voor senioren die graag in hun eigen vertrouwde gemeente willen blijven wonen, maar dan kleiner en levensloopbestendig. Die behoefte leeft in alle kernen. We zien dat er veel gebouwd wordt en dat er in nagenoeg elk dorp plannen liggen. Alleen in Appeltern bleef het stil. Daarom is er, mede op verzoek van de raad, op aangedrongen om de intakestop op woningbouwverzoeken voor Appeltern op te heffen. Dat is per 1 april jl. gebeurd. Mijn concrete vraag aan de wethouder is: heeft dit inmiddels al tot concrete verzoeken of plannen geleid?

Tot slot: de openbare ruimte in onze gemeente. We zien dat er op veel plekken hard gewerkt wordt. Wegen worden onderhouden en het groen staat er netjes bij. Onze gemeente wordt steeds een beetje mooier, en daarvoor alle lof aan de buitendienst en betrokkenen. Wel willen wij nadrukkelijk aandacht blijven vragen voor de verkeersveiligheid, de kwaliteit van het wegennet en de infrastructuur, die op steeds meer plekken begint te piepen en te kraken. Iedereen moet zich op een veilige manier van A naar B kunnen verplaatsen, ook degenen voor wie dat minder vanzelfsprekend is. Daarnaast heeft het CDA een specifieke vraag over het openbaar groen, namelijk over het bomenbeleidsplan. Dit plan stamt uit 2014 en is wat ons betreft echt aan herziening toe. Bij dezen kondig ik alvast aan dat mijn fractiegenoot, mevrouw Schellekens, hier op korte termijn schriftelijke vragen over zal indienen.

Voorzitter, voordat ik deze tekst schreef, heb ik mijn algemene beschouwingen van vorig jaar nog eens doorgelezen. Ik sprak toen over Donald Trump en de uitgaven van de Verenigde Staten in relatie tot onze kleine plattelandsgemeente. In beide gevallen spelen er uitdagingen, zij het natuurlijk op een totaal andere schaal. Ook in de komende jaren zullen er weer onverwachte uitdagingen op ons pad komen. Aan het begin van de vorige raadsperiode konden we dossiers zoals de opvang van Oekraïense vluchtelingen en de Spreidingswet immers ook niet voorzien. Als lokaal bestuur is het onze taak om die uitdagingen niet uit de weg te gaan, maar om het beste been voor te blijven zetten voor onze inwoners. Dat willen

we samendoen met inwoners en ondernemers, alsmede met de FD, SMW en de VVD. Want samen komen we uiteindelijk verder.

Voorzitter, ik rond af. Ik kijk uit naar de reactie van het college op onze beschouwingen. Het CDA zal zich in ieder geval onverminderd blijven inzetten voor een stabiele, zorgzame gemeente waar jong en oud zich thuis voelt. Een gemeente waar elk dorp op één staat.

Dank u wel.